

Vyzbrojování pozemního vojska

(Proměna organizace)

Po desetiletí mohla být výzbroj pozemního vojska vhodná pro obranu země i Aliance plynule zdokonalována a modernizována osvědčenou metodou. Dnes mají změněné vojensko-politické podmínky zřetelný vliv nejen na budoucí výzbroj v souladu s profilem požadavků sil rychlé reakce (Krisenreaktionskräfte) a hlavních obranných sil (Hauptverteidigungskräfte), nýbrž také na organizaci vyzbrojování pozemního vojska.

* * *

Veškeré úsilí o přenesení úkolů v oblasti vyzbrojování a používání slouží konečným cílům omezit spolkové ministerstvo obrany na jeho základní ministerské úkoly - plánování, řízení a kontrolu - a podstatným zjednodušením existujících úkolů, struktur a procesů optimalizovat organizaci.

Z toho vyplývající dalekosáhlé organizační potíže dnes intenzivně zaměstnávají výzbrojní orgány pozemního vojska. Přitom v popředí stojí budoucí rozdělení úkolů mezi řídicím štábem pozemního vojska a jeho podřízenými velitelskými a úřady ve věci přenesení odpovědnosti za řízení projektů do spolkového úřadu pro vojenskou techniku, nákup a změnu průběhu fází, jakož i úkolů týkajících se používání.

Aspekty organizace

Pro organizaci řídicího štábu pozemního vojska vznikl z úvah o zjednodušení nový podnět, který vede ke štábu s pouhými třemi štábními odděleními. V plánované cílové struktuře - zavedení se předpokládá v roce 1997 - má zvláštní význam štábní oddělení II pro vyzbrojování pozemního vojska. Celé spektrum úkolů musí být potom zvládnuto se zbývajícím personálem pro plánování, logistiku (zdravotnickou službu, hospodaření s materiálem a vyzbrojování), jakož i s personálem pro sledování projektů.

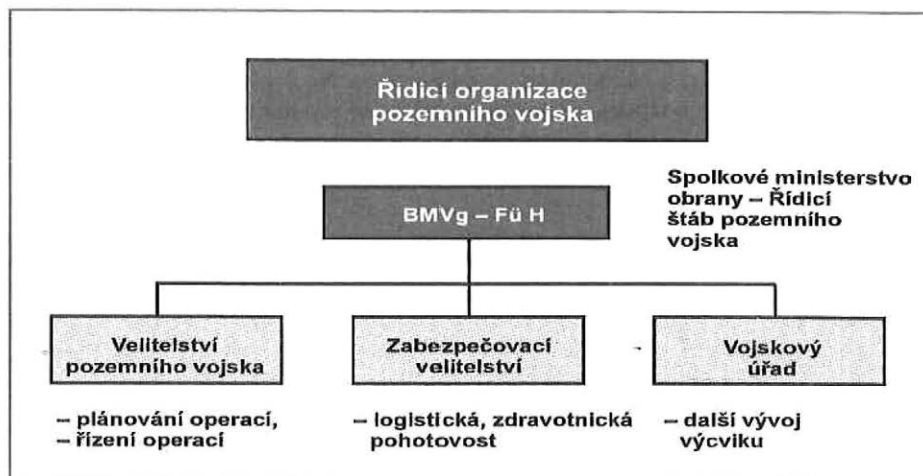
Podřízená struktura velitelských a úřadů pozemního vojska s velitelským pozemního vojska v Koblenzi, se zabezpečovacím velitelským pozemního vojska v Mönchengladbachu a vojskovým úřadem v Kolíně nad Rýnem (viz obr. 1) není dosud pro nové úkoly dostatečně uzpůsobena.

Velitelský pozemního vojska má v míru rozhodující koordinační a řídicí funkci pro všechna opatření pozemního vojska týkající se přípravy a řízení nasazení v národním, mezinárodním a civilně-vojenském rámci. Velitelský pozemního vojska může sloužit jako jádro hlavního velitelského Západoevropské unie nebo převzít dílčí úkoly takového velitelského; zprostředkovává důležité zkušenosti a poznatky z uskutečněných akcí týkajících se nového materiálu pro obranu.

Zabezpečovací velitelský pozemního vojska je odpovědný nejen za zabezpečení nasazení, nýbrž také za všechny ústřední úkoly v oblastech logistiky, výzbroje (používání),

zdravotnické služby, jakož i ochrany životního prostředí a příbuzných úkolů ochrany u pozemního vojska, a proto má zvláštní význam v řízení týkajícím se zavádění a používání vojenského materiálu.

Vojskový úřad vykonává důležitou část koncepční práce pro další rozvoj pozemního vojska. K jeho úkolům budou po novém uspořádání patřit také všechny práce týkající se průběhu jednotlivých fází. Jsou mu podřízeny školy pozemního vojska, které spolupracují při dalším rozvoji materiálu pozemního vojska, a je odpovědný mezi jiným také za výcvik a školení.

Obr. 1

Zabezpečovací velitelství pozemního vojska i vojskový úřad jsou nezbytnými, vzájemně se doplňujícími a nezávislými součástmi organizace vyzbrojování pozemního vojska.

Kompetence v průběhu fází

Ústředním prvkem pro další vývoj vojenského materiálu pozemního vojska jsou „stále smíšené studijní skupiny“, zřízené a vedené řídicím štábem, které velmi pečlivě analyzují koncepčně odůvodněné, pozemnímu vojsku přidělené úkoly a zkoumají i hodnotí možnosti, jak by bylo možno účelně vyplnit zjištěné nedostatky ve výzbroji.

Vojenské požadavky vypracované v těchto skupinách jsou základem pro budoucí vojenský materiál pozemního vojska a ovlivňují rozhodujícím způsobem jeho kvalitu i cenu. Proto je skutečně zásadní, že za vojenského vedení – avšak ve stálém dialogu se zbrojním oborem, odborníky a zástupci průmyslu – je zkoumána nutnost a možnost zajištění potřeby, a to případně i z mezinárodního trhu.

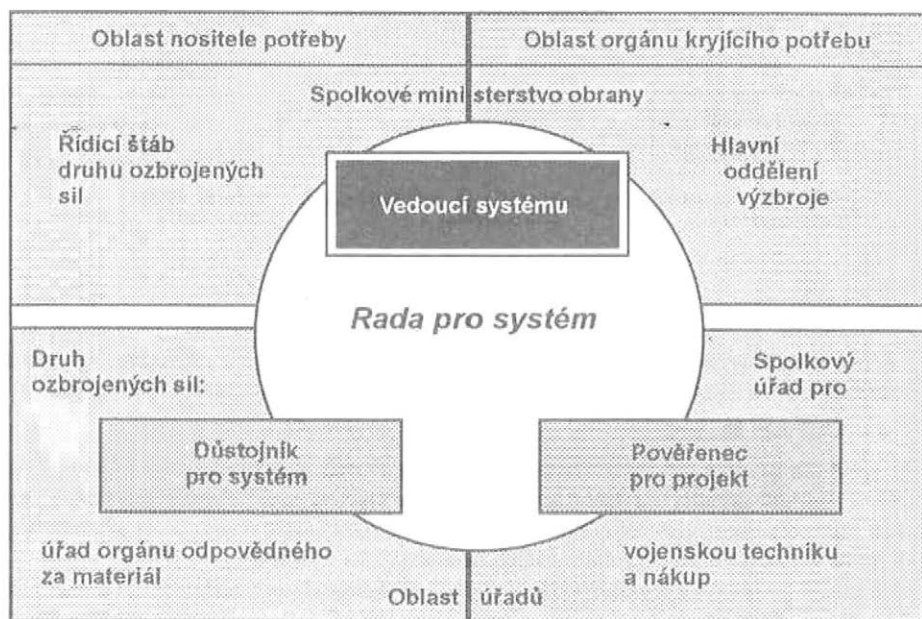
Po volbě podnětů na řešení, uvedených v „taktické koncepci“, jsou shrnuty a dokumentovány vojenské příspěvky, technicko-ekonomický příspěvek zbrojního oboru, příspěvky týkající se výzkumu a technologie, jakož i plánovaných výdajů po celou dobu životnosti nového vojenského materiálu k „takticko-technickému požadavku“. Tím jsou

zjištěny možnosti a omezení plánovaného vojenského materiálu. Při schválení takticko-technického požadavku se ve zbrojní oblasti určí řídicí orgán, který potom převezme odpovědnost za jeho realizaci.

ZMĚNA V ŘÍZENÍ

Ustanovení, která se týkají řízení, stanoví pro fáze definování, vývoje, nákupu a zavádění (pro realizační fáze) úkoly, odpovědnosti a pravomoci pro jednotné řízení, které navzájem spojuje jak ministerstvo a prováděcí oblasti, tak rovněž oblast pozemního vojska a zbrojní oblast v celém procesu vzájemné diskuze.

Ustanovení ve formě platné od roku 1992 v podstatných rysech popisují řízení pro systémy a jejich části, které je tvořeno třemi osobami: ředitelem z „hlavního oddělení výzbroje“ na ministerstvu, důstojníkem ze zabezpečovacího velitelství pozemního vojska pro systémy pozemního vojska, a konečně pověřencem pro projekt ve spolkové úřadu pro vojenskou techniku a nákup (viz **obr 2**).

Obr. 2

Vedle účastníků řízení patří k „radě pro systém“ - která je rozhodovacím grémiem - jako stálý člen také zplnomocněný zástupce řídicího štábu za materiál odpovědného inspektora, jehož zájmy zastupuje. Jestliže orgán odpovědný za materiál nepatří k pozemnímu vojsku nebo jen k pozemnímu vojsku, zplnomocněný zástupce respektuje žádosti i požadavky jiných účastníků a přednáší skloubené pojetí všech zúčastněných.

Stanovení materiální odpovědnosti má proto při vývoji, nákupu a zavádění vojenského materiálu a při úkolech týkajících se zpracování dat zvláštní význam. Rozhodnutími a opatřeními vojenské oblasti by mohly být: plánování, řízení a kontrola vojenských orgánů, kontrola úkolu z hlediska operační a koncepční aktuality, navržení úprav, do budoucnosti orientovaný výzkum. Patří k tomu přijetí vojenských rozhodnutí, jakož i přednesení a obhajoba určitých pojetí v oblasti pozemního vojska. Kromě toho sem mohou patřit také zpracování a obhajoba příspěvků týkajících se rozpočtu, zastupování pozemního vojska před vedením ministerstva a v parlamentu, jakož i zastupování v rámci mezinárodní spolupráce. Diskuze na ministerstvu mezi řídicími štáby a zbrojní oblastí podstatně odůvodnila úkoly zplnomocněného zástupce inspektora odpovědného za materiál na radě pro systém.

V současnosti přechází řízení úkolu v realizačních fázích do odpovědnosti spolkového úřadu pro vojenskou techniku a nákup, a to jak pro systémy a části systémů, které byly dosud vedeny v „hlavním oddělení výzbroje“ ministerstva, tak i pro úkoly týkající se zařízení, která byla dosud v odpovědnosti zabezpečovacího velitelství pozemního vojska.

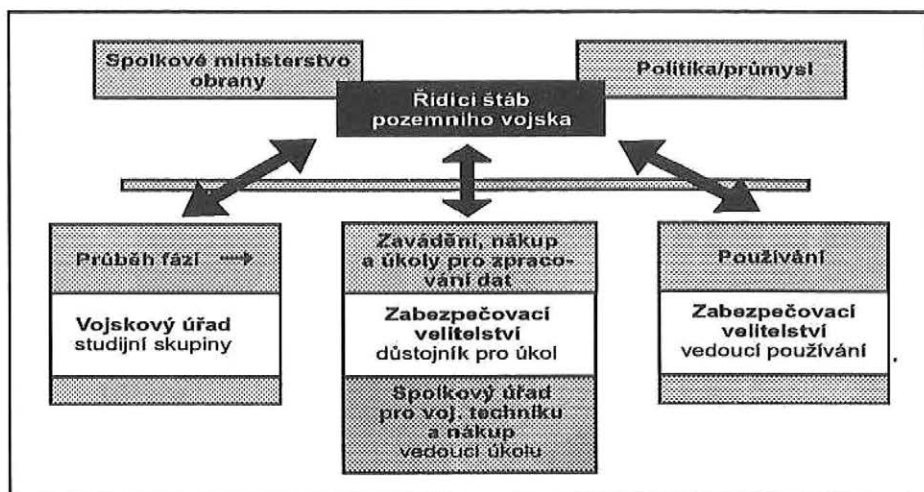
Potom se hovoří již jen o zbrojním úkolu, resp. úkolu, který bude řízen a realizován v budoucnu již jen dvěma osobami. Ty budou odpovědné za to, že úkol bude ve fázích uskutečňování podle cílů stanovených v dokumentech pro jednotlivé fáze a podle rozhodnutí o výkonnosti integrovan s veškerou potřebnou „periferií“, jako např. stavebními konstrukcemi, vybavením, službami a personálem do výkonné vojenské techniky. Úlohou ředitele úkolu je harmonizovat vojenské požadavky s technicko-ekonomickými možnostmi a účelně kombinovat jednotlivé prvky. Pracovním a rozhodovacím grémiem je potom „rada pro úkol“. Ta zajišťuje koordinaci mezi zúčastněnými oblastmi.

Účastníci řízení jednají podle vlastní odpovědnosti - důstojník pro systém odpovědný za realizaci vojenských prvků systému jako personál, výcvik, vojenskou bezpečnost, velení a bojové použití, a vedoucí úkolu odpovědný za realizaci technických a ekonomických prvků - musejí vzájemně skloubit požadavky a možnosti, jako např. ergonomii a ochranu životního prostředí. Oba jednají v rámci pokynů svých oddělení, resp. řídicích štábů (viz obr. 3).

Přenesení řídicí odpovědnosti na spolkový úřad pro vojenskou techniku a nákup má organizační důsledky. Funkce ministerského „partnera dialogu“ v řídicím štábu pro vedoucího úkolu odpadá. Úlohy orgánu odpovědného za materiál se během realizace výzbrojních úkolů u řídicích štábů soustřeďují v podstatě na plánování, na příspěvky do plánu spolkových ozbrojených sil a do rozpočtu a na ministerskou odpovědnost za vojenské prvky.

Dialog mezi pozemním vojskem a výzbrojní oblastí bude v budoucnu veden a dokumentován v radě pro úkol. Důstojník pro úkol je takto jediným zástupcem inspektora odpovědného za materiál pro výzbrojní úkol, obhajuje jeho požadavky a je odpovědný za plánování, řízení a kontrolu realizace vojenských, resp. administrativních prvků.

Vedoucí úkolu nese celkovou odpovědnost za realizaci úkolu a musí integrovat všechny prvky úkolu, aby bylo pro výzbrojní úkol dosaženo „funkční účinnosti pro bojové použití“. Avšak výzbrojní oblast a oblast pozemního vojska zůstávají podle čl. 87 a) a b) ústavy i nadále odloučeny a spojuje je pouze princip dialogu. Vedoucí úkolu a důstojník pro úkol

Obr. 3

jsou však rovnoprávními partnery; ředitel úkolu rozhoduje, důstojník pro úkol má zaručené právo k nesouhlasu.

Zároveň jsou úlohy pověřence uživatele v řídicím štábu přeneseny na zabezpečovací velitelství pozemního vojska. Pro realizaci a používání bude vytvořeno jakési sledování úkolu, aby bylo pro velení pozemního vojska a pro řízení ministerstva možno ve smyslu plánování, řízení a kontroly vypracovat informace důležité pro rozhodování. V organizaci zabezpečovacího velitelství pozemního vojska již bylo převzetí této odpovědnosti vzato v úvahu; aktuální heslo zní: synergické efekty.

Různé oblasti budou tyto úkoly hodnotit s rozdílnými zájmy a z různých hledisek. Tím zákonitě vzniká dialog, který bude zvláště nutný tehdy, kdyby měly nastat změny potřeby a priorit v plánování a rozpočtu. Ovšemže mohou být vedeny dialogy týkající se aspektů technicko-ekonomických možností a zvláštní politické vůle, jako např. zachování kapacit zbrojní výroby anebo průmyslového know-how jen na ministerské úrovni a v dohodě s jinými rezorty.

Dialog při používání

S dodávkou zbrojního materiálu, u sérií prvního kusu, začíná používání a tím kompetence orgánu odpovědného za používání.

Ve fázi překrytu, což je při realizaci a využití pravidlem, musí příslušné odpovědné orgány úzce spolupracovat. Opatření, která slouží další realizaci zbrojního úkolu, a proto spadají pod řízení ředitele úkolu, a opatření sloužící výlučně používání, musejí být vzájemně koordinována. K tomu se zástupce odpovědný za používání zúčastňuje na „rady pro úkol“, která přijímá rozhodnutí o kompetencích.

Tím ke konci fáze realizace, formálně závěrečnou zprávou, a při zahájení používání přechází celková odpovědnost znovu do oblasti pozemního vojska.

SHRNUTÍ A VÝHLED

Potřeby pozemního vojska, které jsou v průběhu fází podle takticko-technického požadavku konkretizovány ve zbrojním úkolu, jsou v části realizace uskutečňeny za technicko-ekonomické odpovědnosti výzbrojní oblasti, dokud výzbrojní úkol nedosáhne potřebné zralosti pro bojové použití.

Podle zásady hospodárnosti povede intenzivní dialog mezi oblastmi k vývoji vojenského materiálu, který optimálně sjednotí vojenské požadavky a technicko-ekonomické možnosti tak, aby tento odpovídal poslání pozemního vojska.

Princip dialogu je výrazem nedělitelné odpovědnosti ministra za potřeby a provoz ozbrojených sil a jejich pokrytí. Celková ministerská odpovědnost za realizaci výzbrojních úkolů spočívá na „hlavním oddělení pro výzbroj“. Proto je řízení úkolu svěřeno spolkovému úřadu pro vojenskou techniku a nákup, a nikoli velitelství nebo úřadu podřízenému řídicímu štábu pozemního vojska.

Vojskový úřad pozemního vojska bude pokračovat v práci v průběhu fází - po vyjmutí ze spolkového ministerstva obrany - podobně jako dosud ve studijních skupinách, a to na základě tam vypracovaných koncepcí, a tím bude vytvářet základní východisko pro budoucí vojenský materiál.

Úlohy orgánu odpovědného za materiál budou na „radě pro úkol“ vedoucího úkolu zastupovány důstojníkem pro úkol zabezpečovacího velitelství pozemního vojska. Při zahájení používání zpravidla bude vedoucím pro používání v zabezpečovacím velitelství pozemního vojska (zásada personální unie). Důstojník pro úkol, resp. vedoucí úkolu bude v budoucnu představitelem orgánu odpovědného za materiál během vývoje, nákupu a používání vojenského materiálu. Jako zvláště kvalifikovaný důstojník zastává význačné postavení a musí jako jediný představitel pozemního vojska přímo zastupovat zájmy svého inspektora.

Oblast pozemního vojska a výzbrojní oblast musejí uvádět do souladu vojenské požadavky a technicko-hospodářské možnosti také v nové organizaci, aby plnily společné poslání. To vyžaduje neustálý a úzký dialog, aby bylo iterativním procesem nalezeno optimální řešení.

Poznámka: Orgánem odpovědným za materiál je inspektor, který ve své oblasti má nejlepší předpoklady k tomu, aby mohl přijímat rozhodnutí příslušející vojenské oblasti a provádět potřebná opatření.

Článek »Heeresrüstung (Organisation im Wandel)«, jehož autorem je vedoucí referátu výzbroje německého ministerstva obrany plk. Dipl.-Ing. Karl-Heinz Quast, byl uveřejněn v č. 6/1996 časopisu Soldat und Technik, vydávaném nakladatelstvím Umschau Zeitschriftenverlag.

-NAS-